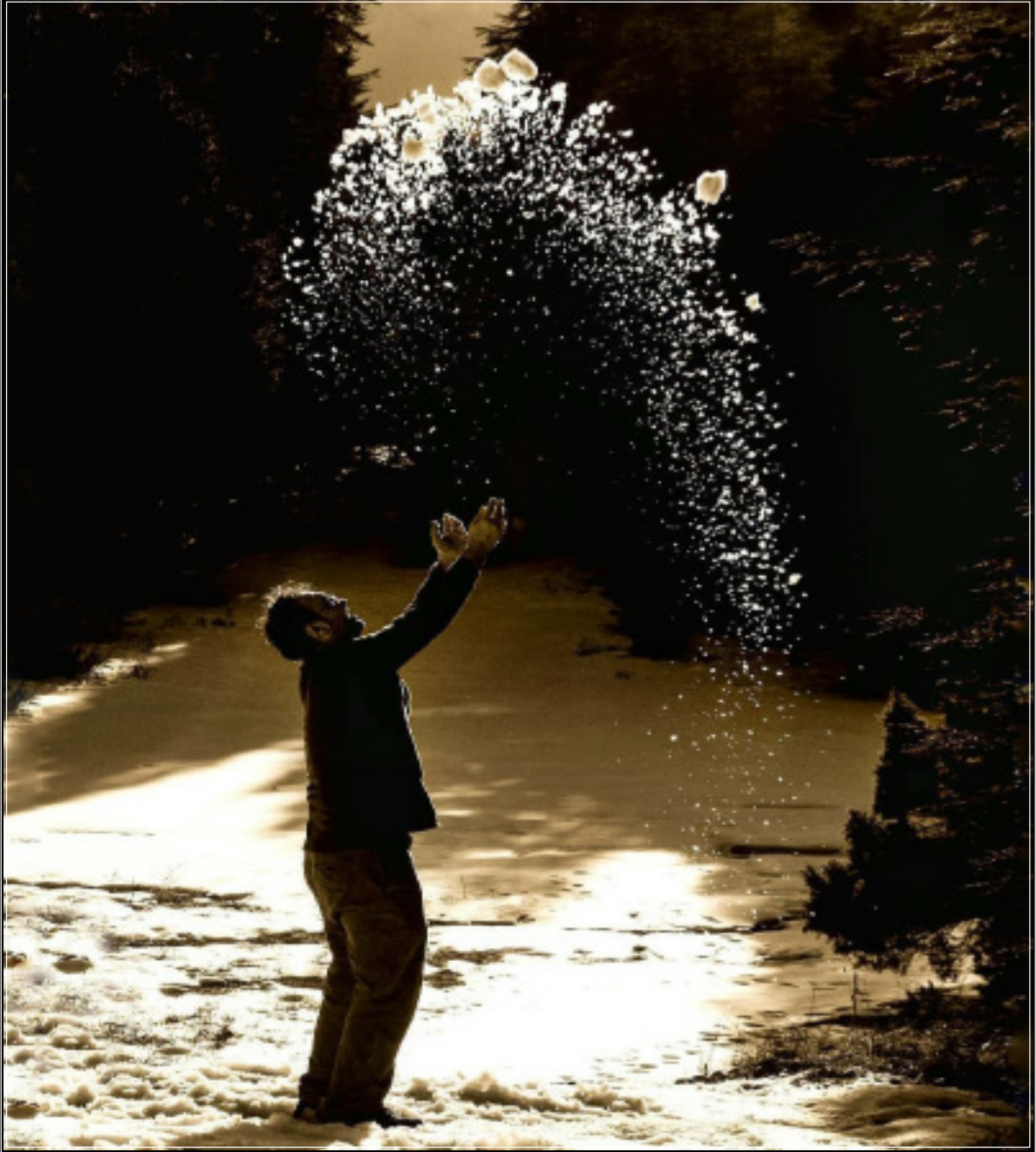

A  ı k k a r a

Hayâli, kayalı, hakka dayalı dergi

↻ Kaygusuz Abdal ↻ İsmail Kutlu Özalp ↻ Fikret Görgün ↻ Tacettin Şimşek
↻ Osman Selvizade ↻ Musa Serin ↻ Mehmet Pektaş ↻ Sivaslı Aşık Abdullah
↻ Ali Kemal Yiğit ↻ Ramazan Demirtaş ↻ Yasin Şen ↻ Leya Yıldırım (Leylican)
↻ Halit Yıldırım ↻ Yaşar Özden ↻ M. Nihat Malkoç ↻ Hanifi Yılmaz
↻ Zekeriya Çakabey ↻ Osman Gazi Turaç ↻ Ali Parlak

48. Sayı Şubat 2022

• Kaygusuz Abdal

Ben de Şu Dünyaya Geldim Geleli

Ben de şu dünyaya geldim geleli
Gönül konduracak bir dal bulamam
Öküz alam dedim, bir çift süreyim
Ben bu kârın bir kolayın bulamam

Çiftçi olsam ufak ufak sür derler
Biter ise gel git bunu der derler
Şahna gelür gel hesabın gör derler
Bir kalbur samanı iki bölemem

Çoban olsam dağ başında gez derler
Köşger olsam hâcetlerin düz derler
Sarraf olsam altun eksik boz derler
İki akçe hesabını veremem

Serçe olsam gel havadan uç derler
Kayıkç'olsam ur küreği geç derler
Terzi olsam al sındıyı biç derler
Parmağım makas önünden alamam

Ağa olsam men gezerem havayî
Leblebici olsam delerim tavayı
Saka olsam koyuveririm kovayı
Men kovamı su elinden alamam

Me'zin olsam minareye çık derler
Hoca olsam sağa sola bak derler
Âşık olsam üç dört türkü yak derler
İki çift cevabı birden veremem

Nalbant olsam nalla derler katırı
Kasap olsam salla derler satırı
Hamamc'olsam yudururlar natırı
Ben bu kârın hiçbirini bilemem

Yeniçeri olsam topu sokulur
Güzel olsam gelen giden takılır
Afyonc'olsam yağ sandıktan dökülür
Men kutumu el elinden alamam

Efendi olsam sardırırlar sarığı
Şahna olsam kullanamam çarığı
Şakird olsam çektirirler küreği
Üstad olup kaynağını veremem

Berber olsam gel baş tıraş et derler
Sail olsam İstanbul'a git derler
Dellal olsam gel şu malı sat derler
Ben çarşıda müşterisin bulamam

Kaygusuz'am, dağ başında oturur
Çeker kısmetin ayağa getirür
Şah'a söylen kalpte bir yer götürür
Yimeden gayrı hiçbir şey bilemem

A ç i k k a r a

Hayâlî Kayalî Hakka Dayalî Dergi

Yapımcı • Tayyib Almaca **Yönetmen** • Mehmet Pektaş

Set Amiri • Halit Yıldırım **Afiş** • Yasin Mortaş

Muhabbet Adresi: Onikişubat Belediyesi Kültür Müdürlüğü Kahramanmaraş

0535 391 92 50 Dükkân www.acikkara.com e-mektup: acikkaradergi@gmail.com

48. Sayı Şubat 2022 ISSN-0106417 (edergi)

❖ İsmail Kutlu Özalp

Sanıyor

Bizim işkembe-i kübra sözcüsü
Bindiği eşşeği kırat sanıyor.
Harabe kalenin âmâ gözcüsü
Geçtiği köprüyü sırat sanıyor.

Fil sanır gördüğü minik fareyi
Bilmez dikdörtgeni ya da kareyi
Köyünde gördüğü susuz dereyi
Nerden öğrenmişse Fırat sanıyor.

Göçü gitse ardı sıra göçemez
Bir doğruyu akli yetip seçemez
Hükmü kendisine bile geçemez
Kendini Dördüncü Murat sanıyor.

Çocukken görmüştü 'elif'i 'be'yi
Hâlâ ayıramaz 'cim' ile 'he'yi
Amcası oğlundan iştmiş 'te'yi
İdam fermanını berat sanıyor.

Sanırsın lügatler yalayıp yutmuş
Yetinmemiş akıl hocası tutmuş
Hangi çağda olduğunu unutmuş
Bu kağıdı hızını sürat sanıyor.

Uçan kuşu pişmiş görür tavada
Ağ atarak balık avlar ovada
Yüzünü ekşitmiş burnu havada
Astığı suratı surat sanıyor.

İşe kalkar eli işe yatmazken
Suya düşse duba gibi batmazken
Bir dediği diğerini tutmazken
Cehilde inadı murat sanıyor.

Kutlu'nun aklına akıl dayama
Fikrinin deliği tutmaz ki yama
Aklına beş para verilmez ama
Kim bilir kendi kaç kırat sanıyor.

❖ Fikret Görgün

Doktor Bey

Aynada kendimi göremiyorum,
Gözlerim bozuk mu, kör mü doktor bey?
Kulağım duymuyor, soramıyorum,
Sağır mıyım, yoksa kir mi doktor bey?

Karnım çok ağrıyor; şiştir, diyorlar.
Ağzım dökülüyor; diştir, diyorlar.
Böğrümde sızı var; taşır, diyorlar.
Saklama, çaresi zor mu doktor bey?

Dizlerimden oturamam, çökemem.
Elim tutmaz, bir kibriti yakamam.
Tutunmadan bir basamak çıkamam.
Her önüme çıkan sur mu doktor bey?

Aniden gözüme iniyor perde.
Göğsüm daralıyor, durduğum yerde.
Ceket sırtımdayken ararım, nerde?
Sebebi beynimde ur mu doktor bey?

Korkudan yalnız yatamıyorum.
İki kelimeyi satamıyorum.
Af buyur abdest de tutamıyorum.
Söylememde mahzur var mı doktor bey?

Doksanı geçsem de sağlamım daha,
Hâlâ ayaktayım, şükür Allah'a.
Bir güreşe çıksam dar gelir saha!
Acep bana "evlen", der mi doktor bey?

Açık açık arz eyledim halimi,
Bunca yılın kahrı büktü belimi.
Elbet kimse arzu etmez ölümü,
Söyle, benim için er mi doktor bey?

Fikret der ki, Hakk'a döndüm yönümü,
Hepsi şaka, ben ki gördüm günümü.
Hele bir incele şu sol yanıma,
O görünen kül mü, kor mu doktor bey?

❖ Tacettin Şimşek

36 Çarpı 25 Eşittir 9

Şubatın 16'sı, hava enikonu ısıyor. Kerim ağa-beyle açık havada çay bahçesinde oturuyoruz. İçimizi ısıtacak bir şey olmalı. Şöyle sütlü bir kahve ne güzel giderdi şimdi!

Köşede kapalı bir alanda kahve otomatı gözüme çarpıyor. İki sütlü kahve almalyım. Dört liraya ihtiyacım var; dört tane 1 liraya. Otomat, 1 lira dışındada madeni para kabul etmiyor. Hiç bozukluğum yok.

Ne yapsam, sahi ne yapsam?

Masaya dönüp Kerim ağabeye sormalıyım:

"Kahve içelim mi, ağabey?"

"İçelim tabii."

"O zaman 4 lira verir misin?"

Çıkarıp 5 lira kâğıt para uzatıyor.

"O bende de var," diyorum, "madeni para lazım."

"Maalesef," diyor.

Elim boş, otomatın olduğu yere dönüyorum. Belki birine rastlarım. Otomattan kahve çeken birinden rica eder, elimdeki kâğıt parayı bozdururum diye düşünüyorum. Hiçbir şey yapamazsam yüzümü kızartıp birinden bana iki tane kahve ısmarlamasını isterim. Ne demişler? İsteyenin bir yüzü kara, vermeyenin iki.

Aksilik bu ya, etrafta kimseler yok. Bugün kim-senin canı kahve istemiyor anlaşlan.

Normal şartlarda bu kadar ısrarcı değilimdir. Otomattan kahve içme alışkanlığım da yoktur. Ama bugün başka. Bugün iş inada bindi.

Az ötede bir başka otomat görüyorum. Su, bisküvi, kek almak için. Kâğıt para kabul ediyor.

Yaşasın! Yarım litrelik pet şişe suya bakıyorum; 1 lira. 10 lira kâğıt para atsam otomata, bir su alsam. Otomat paramın üstünü verecek. 5 lira kâğıt para, artı dört tane 1 lira. Belki de dokuz tane 1 lira... O daha iyi. İkişer kahve içmiş oluruz.

Kâğıt parayı yuvaya yerleştirip su düğmesine basıyorum. Su alttaki bölmede beliriyor. Aynam yok, bakamıyorum ama eminim, gözlerim parlıyordur. Sevinçle alıyorum suyu. Ardından yukarıdaki madeni para bölmesine uzanıyorum. Tuhaf şey! Kutucuğa şıkır şıkır madeni para yağıyor.

Aman Allah'ım! Kutucuk parayla doluyor. Avuçlayıp sayıyorum: Tam otuz altı tane 25 kuruş. Allah müstahakını versin senin otomat! Ben senden bunu mu istedim? Şimdi ben ne yapayım bu bir

avuç madeni parayı?

Bana dört tane bir liralık lazımdı. Şimdi elimde otuz altı tane 25 kuruş var. Biraz ilerideki çay ocağına yöneliyorum. Parayı bütünleştirme bahanesiyle iki çay alsam 2 lira. Geriye kalır 7 lira. Adam bana en iyi ihtimalle 5 lira kâğıt, 2 lira da madeni para verecek. O da işime yaramayacak. Çaysız bir çözüm bulmalıyım.

"Sizin bozuk paraya ihtiyacınız vardır." deyip bir avuç parayı uzatıyorum. Adam özenle sayıyor.

"Burada 9 lira var." diyor.

"Evet," diyorum, "9 lira. Bütünleştirir misiniz?"

"1 liranız varsa verin, 10 lira kâğıt para vereyim." diyor.

Bak sen şu işe! Yahu, bana dört tane 1 liralık madeni para lazım. 10 lira kâğıt parayı ne yapayım? Zaten 10 lirayı bozdurunca bu otuz altı tane 25 kuruşa boğulmadım mı?

"1 lira daha verin, 10 lira kâğıt para vereyim"miş! Allah iyiliğini versin senin, e mi?

"Siz," diyorum, "mümkünse bana bir tane 5, dört tane de 1 lira verin, yeter."

Zor oluyor ama az sonra zafer kazanmış bir komutan gibi, 5 liralık kâğıt parayı cüzdanıma özenle yerleştiriyorum. Elimde sıkıca tuttuğum dört madeni para ile kahve otomatının önüne varıyorum.

Önce iki tane 1 lira atıyorum. Aşağıdaki bölmeden sütlü kahvem süzülüp geliyor. Kahveyle gelen bayram bu! İkinci 2 lirayı atınca da bölmede ikinci kahve beliriyor. Nasıl mutluym, anlatamam.

Otomat eliyle ve karton bardakla tarafıma cömertçe sunulan iki kahveyi alıp Kerim ağabeyin oturduğu masaya dönüyorum.

Allah'ım!

İstemek, çaba göstermek, vazgeçmemek, başarmak, ne güzel!

Zor elde edilen şeyler hep bu kadar tatlı mıdır?

Kahve dersiniz, harika!

Son yılların en lezzetli sütlü kahvesini içiyorum.

• Osman Selvazade

Hikâye-i Duz Alâ Lisân-ı Türki

Kış oldu yollarım bağlandı benim
Duz alıp da İstanbul'a varamam
Tilkiler horozlar derin uykuda
Uyanıp da İstanbul'a varamam

Öğlen çoluk çocuk düştük yollara
Kar kış tipi boran gelir dediler
Vazgeç otur evde diyen olmadı
Bim de ucuz tuz var götür dediler

Davar yazın yaylalarda otarır
Kış olunca getirirler kışlağa
Duz lazım olursa çoban götürür
Bu bizim davarı nere götürerek
Yünü çıksın bir berbere götürerek

Yola çıkar iken besmele çektim
Hatta yetmez dedim abdestli çıktım
Yasini okudum, namaz da kıldım
Bu havada İstanbul'a varamam
Davarları kışlaklara süremem

Ömrümde geç kaldım bilmedim saat
Uyudum uyandım gece zannettim
Ne balta biledim, ne sap düzelttim
Abdestsiz basmadım toprağa daha
Bu işte bir terslik baştan var ağa

Baltalar bilenmiyor, saplar hep eğri
Bir türlü tornaya gelmiyor odun
Bu kış kıyamette yol yürünmüyor
Bağdaş kurup otur minder üstünde
Söze nihayet ver eşref saatte

Aman ağam evinizden çıkmayın
Kar tipi boranda kayıp olmak var
Yola düşüp tedbirsizlik etmeyin
Hastane yolunda rezil olmak var
Kafayı kemiği kırıp gitmek var

Pabuca güvenme bu kara kışta
Tutar seni yarı yolda koyarlar
Buza rasgelirsen tedbirli davran
Tuz serp öyle yürü güvenme yola
Aman rahvan yürü ver meyletme sola

Duzsuzun deli Bekir olmuş bir ağa
Balıkçıda kırk sekize ciğer yer
Kırk sekiz dediysem altun hesabı
Bu hesaba benim aklım ermedi
İstanbullu bir İngiliz etmedi

• Musa Serin

Bulmak Gerekir

Unuttuk vefayı, kızarmaz yüzler
Gönül ikliminde pişmek gerekir
Meclisten dışarı söylenen sözler
Gönül iklimine, düşmek gerekir

Dünya yalanmış, yalandan öte
"Oşt" demek suç oldu sokakta ite
"Pire itin oldu, bit de yiğide"
Engeller kâr etmez aşmak gerekir

Nedenler, niçinler sorulmaz oldu
Üç beş kelâm için durulmaz oldu
Komşudan komşuya varılmaz oldu
Söylemek kâr etmez, gitmek gerekir

Hatır kalktı, gönül tahtı sallanır
Sahtelerse gerçek gibi allanır
Meseleler budaklanır dallanır
Sızlanmak kâr etmez, çözmek gerekir

Söylersin nokta nokta, satır satır
İnsanlık da gitti, kayboldu hatır
"Söz uçar, kalır yazı" en güzel sır
Okumak kâr etmez, yazmak gerekir

Güzellik adına keserken kılıç
Doğruyu söylemek olunca suç
Oyunlar son değil, belki başlangıç
Dövünmek kâr etmez, bozmak gerekir

Karşılık bekleme dünya içinde
Umudu arama riyada, kinde
"İlimse baş tacı olsa da Çin'de"
Aramak kâr etmez, bulmak gerekir

Aydınlım nerede, ne zaman gelir
Yaradan her şeyi, her şeyi bilir
Karşılık bekleme ödül verilir
Beklemek kâr etmez, koşmak gerekir

❖ Mehmet Pektaş

Elektriği Mumla Aramak

-İsparta'da bizzat yaşadığımız dört günlük elektrik kesintisinden ilhamla-

Sabah gözlerimizi karlı bir güne açtık. Kar ki ne kar! Bir taraftan lapa lapa iniyor, bir taraftan gök gürlüyor. Kıyamet mi kopuyor diye interneti bir kurcaladık. Ara sıra olurmuş böyle şeyler. Hatta bizim buralarda eskiler böyle havalara için kar kopuyor dermiş. Kar kopadursun elime çayımı aldım camın kenarında huzur içinde şu güzelliği seyrediyim dedim. Daha çayımdan ilk yudumu aldım almadım, bizim ufaklık "Baba baba!" diyerek hemen yanımda bitti:

"Ne oldu oğlum, ne bu telaş?" dedim.

Parmağıyla yukarıyı işaret etti. Başıma geleni anlamıştım. Kar çatıdaki çanak anteni kapatmış, kanallar gitmişti. Ufaklığın çizgi film keyfi yarım mı kalsın? Çıkıp çanak anteni temizlememi istiyordu.

"Çayımı içip çıkayım." dedim. Oğlanın gözleri doldu. En sevdiği çizgi filmi, Kaptan Pengu'yu kaçırmak istemiyor.

"Hay kaptanına da Pengusuna da..." diye söyleyerek kapiya yöneldim.

Hanım arkamdan:

"Bardakla nereye gidiyorsun?" demese çay bardağı ile çatıya çıkacağım. Çatıya açılan dar pencerenin başına geldim. Önce kafamı sokacak oldum olmadı, ayağımı atacak oldum, olmadı. En sonunda sırtımı pencereye dönüp kafamı geriye doğru uzattım. Çatının üstünde karların içinde emekleye emekleye antene ulaştım. İyi kötü anteni temizleyip geldiğim yoldan yine emekleye emekleye dar pencereyi buldum. Bu defa önce kafamı sokup içeri süzülecekken dengemi kaybedip paldır küldür boş su bidonlarının, yoğurt, peynir kutularının arasında daldım.

Eve geldim, bir çay daha doldurayım dedim, çay bitmiş. Çaycının altına biraz daha su koyup düğmesine bastım. "Çıt" diye bir ses geldi. Çaycının ışığına baktım yanmıyor.

"Allah Allah ne oldu ki buna?" dedim. Açma kapatma düğmesini birkaç defa açıp kapattım. Tık yok. Fişi çekip taktım, olmadı çaycıyı başka prize taktım. Faydasız. Sonra da her Türk erkeğinin yapacağı şeyi yaptım, elime tornavidayı aldım.

O sıra hanım gördü:

"Ne yapıyorsun sen?" diye çıkıştı. Arkasından ufaklık belirdi:

"Baba televizyon!"

"Oğlum daha yeni temizledik, yine mi çatıya çıkartacaksın beni?" dedim.

"Elektrik gitti baba." dedi. Şaşkınlık işte. Lambaları yoklayınca elektriğin gittiğine emin olduk.

Çor çocuk birbirimize bakıştık. İlk defa mı elektrik kesintisi görüyoruz canım?

"Birazdan gelir." dedi hanım.

"He he gelir." dedim gayet rahat ve sakin.

Çocuk mızıldanmaya başladı:

"Baba bu elektrikler ne zaman gelecek?"

"Oğlum gelir şimdi." dedim.

Of puf diyerek gitti. Saatler geçti, bizim elektrik yok. Yollar iyiden iyiye kapalı. Hiç olmazsa şu arabanın üstünü temizleyeyim, dedim.

Hanım:

"Çıkmışken bir de ekmek al." dedi.

Giyinip kuşanıp çıktım dışarı. Kar diz kapağında, elime küreği alıp kapının önünü açmaya başladım. Ben bir taraftan açıyorum, o bir taraftan yağıyor. Sonunda pes ettim. Fırının yolunu tuttum. Ekmek kalmamış iyi mi? Oradan çıkıp üç harfilere girdim, onlarda da yok, tost ekmeği, sandviç ekmeği bile kalmamış. Az ilerde bir fırın daha vardı. Tabana kuvvet karlara bata çıka oraya doğru yürümeye başladım. Az ileride dediğim fırın meğer epey aralıymış. Biz hep arabayla gelip gittiğimizden bize az ileride gelirmiş. Yörüğün, sakalının ucuyla gösterip "İştacık burası" dediği yere iki saatte gidilmiş, eliyle "Dahacık şorda" diye gösterirse iki günde ancak gidilmiş. Bizimki de o hesap. Az ilerideki fırın da kapalı. "Fırın da kapanır mıymış?" diyerek yokuş aşağı başka bir fırına yollandım. Yolun çoğunu kaya kaya gittiğimden bu yolculuk fazla zor olmadı. Buralarda durum daha vahim Yol boyunca kara saplanmış birkaç arabaya el attım. Yol üstünde bir kapalı halı saha vardı, o da kardan çökmüş.

Ekmeğe kavuşmuştum. Yol boyu gördüğüm manzaralar gözümü korkuttu. Bir değil üç ekmek aldım. Ne olur ne olmaz! Fırından çıkıp evden tarafa baktım ki ohoo şehrin bir ucu. Yayan yapıldak varılacak gibi değil ama başka çare de yok. Yürü Allah yürü, yürü Allah yürü. Hava karardı, telefonun şarjı bitti. Evdekiler merak etmiştir.

Zor bela apartmana ulaştım. Ayaklarım su içinde. Karanlık merdivenlerden tırmandım. Kapıyı tıklattım. Kapı açıldığı gibi içeri daldım. Üç çocuk birden bacağıma sarıldı

“Baba baba baba!” Ne oluyor demeye kalmadı. Karanlıkta birisi belirdi:

“Hoş geldim minnoşum. Yerim ben seni. Oh!” deyip yanağımdan bir makas aldı. Ardından:

“Ayy Hasan Abi! Ne işin var senin burada!” diye çığılığı bastı.

Çocuklar da bir anda ayrılıp kaçıştılar. Bu defa şaşırma sırası bendeydi:

“Aa Neriman Hanım kusura bakma valla. Yanlış geldim. Ekmek ister misin? Buyur.” deyip elimdeki ekmeklerden birini uzatacak oldum. Kadın kızgın, ben mahcup... Arkamı döndüğüm gibi evden çıktım. Ayakkabılarımı koltuğumun altına alıp bizim katı buldum. El yordamı ile ayakkabıları ve kapıyı yokladım, bizim eve geldiğime emin olduktan sonra kapıyı tıklattım. Olayın şokundayım ya kapıyı tıklarırken “Kim o?” diye seslenmişim. Kapı açıldı.

“Bizim ev değil mi?” dedim. Elimle etrafı yoklayıp:

“Mualla sen misin?” diye sordum. Evet, bizim ev.

Çorapları kapı önünde çıkarıp elimdeki ekmekleri bırakmak için mutfığa girdim. Hanım, çocuğun doğum gününden kalan mumları yakmış. İçerisi loş. Ocağın üstünde fokur fokur sular kaynıyor. Boşa dememişler, dervişin fikri neyse zikri odur diye. Kulağımda Kemal Sunal’ın “Kız Gülo çabuk suyu ısıt!” sözü çınladı. Bu su boşa kaynamaz, dedim kendi kendime. Mumlar da cabası.

Mualla’ya kaş gözle ocaktaki suları gösterdim. Hanımın fikri daha başka yerde olduğundan “Tüp neden boşa yanıyor?” diye kaş göz ediyorum sandı.

“Ne yapsaydım ya? Donacağız, hiç olmazsa evin içi biraz ısınsın.” diye sesini yükseltti.

“Olmazsa çay falan demleriz diye şey ettiydim. Neyse elektrik de gelir zaten şimdi.” dedim.

“Ne gelmesi be! Saat kaç oldu? Bu elektrik üç beş gün gelmez.” diye kestirip attı.

Bu sırada bizim ufaklık da görüldü:

“Baba elektrik ne zaman gelecek?”

“Ne bileyim oğlum ben!”

Mum ışığında birbirimizin tabağına kaşık sala sala romantik bir akşam yemeği yedikten sonra hava iyice soğumaya başladı. Üstlerimizi birkaç kat giyindik, ayaklarımıza üst üste çoraplar geçirdik, battaniyelerin altına girdik. Ha şimdi gelir, ha az sonra gelir diye diye gece yarısını ettik.

Yatma vakti geldi de geçti bile. Evde ne kadar yorgan battaniye varsa örtüydük. Örtüydük ama içimiz üşüyor. Bir türlü uyku tutmuyor. Kalkıp paltoları, kabanları giydik, öylece yattık. Gece boyu ben uyanırsam Mualla’yla ufaklığı, Mualla uyanırsa da ufaklıkla beni kontrol ediyordu. Acaba yaşıyor muyuz diye...

Sabah ilk iş elektrikleri kontrol etmek oldu. Yok. İyice acıkmasak yataktan çıkmayacağız. Bereket versin evde piknik tüpü varmış. Ocağın üstüne güğümü koyup kabanlarla kahvaltı masasına oturduk. Bir gözümüz de buzluaktaki malzemelerde. Erimeye başlamış mı başlamamış mı bakıp duruyoruz. Kendi dolabımızla iş bitmiyor. Annemle babam köye gitti, evleri bize yürüyerek 10 dakika var yok. Onların dolabı da bize emanet. Telefonu arabada şarj edip annemlerin alt komşusunu aradım. Komşularda yedek anahtar var. Dolaba bakmalarını rica edeceğim. Telefon kapalı. Onların da şarjı bitmiş olmalı.

Ev soğudukça soğuyor. Atalarımız “Sakla samanı gelir zamanı” demişler. Bodrumun bir köşesinde duran soba aklıma geldi. Hangi odada soba bacası var diye odaları gezmeye başladım. Hiç bir odada soba deliği yok. Mutfak balkonunu sonradan içeri aldığımızdan köşede küçük bir cam dikkatimi çekti. Hemen aşağı fırladım. Tornavida, keser, çekiç ne bulduysam getirdim. Hanımla çocuk, bir köşede titreşiyor. Bana ne yardım edecek halleri var, ne karşı koyacak halleri...

Elimi hohlaya hohlaya camı çatlatarak da olsa sökmeyi başardım. Bodrumdaki sobayı eski bir dostumu kucaklar gibi sımsıkı kucakladığım gibi eve getirdim. Tavan arasından üç beş parça da odun buldum. Sıra geldi yakmaya. Sobayı bir türlü tutuşturamadım. Kibriti yakıyorum, tam kovanın içine gelirken sönüyor. Bir daha bir daha derken kutu bitti, soba yanmadı.

Yahu bunun başka bir usulü mü var yoksa? Sobanın sağını solunu kurcalamaya başladım. Altta bir delik var. Acaba buradan mı yakılıyordu? Yardım almayınca bu işin olmayacağını anladım. Bir fotoğraf çekip Facebook’a attım. Üstüne de “Bu zımbırtı neresinden yanıyordu?” yazdım. Tok açın halinden ne anlar demişler. Millet benimle dalga geçmeye başladı. Birisi diyor, sobayı kaldır, alttan tutuştur. Birisi diyor, borunun ucunu bul oradan yak. Birisi diyor, ayrı yere ateş yak, sobayı üstüne oturt. Bir başkası, etrafına ateş yak, içi de tutuşur. Yorumların içinde en aklıma yatanı bizim eski öğ-

rencilerden Serkan'ınki oldu: "Hocam, kemre iyi yanar, yer kemresi varsa atın bi dene içine." Hanıma döndüm.

"Mualla, kemre lazım. Evde kemre var mı?"

Hanım dişleri takırdayarak:

"Ooo dadada neneyiyimiş?" dedi.

"Yanıcı bir şey galiba. Evde bulunan bir şeyse ver de yakalım diyecektim." dedim.

"Yoyoyok!" dedi.

Bereket, hemen birkaç sokak altımızda kömür-cüler sitesi var. Mualla'ya:

"Bu kemre neyse ondan bulalım. Değilse donacağız. Ben gidip kömürcülere bir sorayım." dedim. Karlara bata çıka kömürcülere vardım.

"Kemre bulunur mu?" dedim. Adam bastı kahkahayı. Gülmekten bana cevap bile veremedi. El işaretiyle içerden birini çağırdı. Beni işaret ederek karnını tuta tuta yanımdan uzaklaştı. Diğer adam:

"Buyur gardaş." dedi.

"Kemre lazım bana. Yer kemresi olursa daha iyi." dedim. Bu adam diğerine göre daha ağırbaşlıydı.

"Bu zamlar yüzünden kömürü bırakıp kemre satmaya başlaycaz bu gidişle zaten." dedi.

"Yok mu şimdi kemre?" dedim. Adam ters ters baktı, benim ciddi ciddi kemre almak için geldiğimi anlayınca:

"Sen kemrenin ne olduğunu biliyon mu ortak?" dedi.

"Yanıcı bir şey herhalde..." dedim.

"İyi yanar, iyi." diye başını salladı

"Markete mi sorayım, yok galiba sizde?" dedim.

Adam:

"Kemre ne biliyon mu?" dedi.

"Ne?" dedi.

"Hayvan dışkısı" dedi. Yüzüne bön bön bakmaya devam ettiğimi görünce:

"Dışkı, bildiğin dışkı! Tezek yani." dedi.

Bak şu Serkan'ın ettiğine biz de onun yorumunun peşine düşüp kömürcüler sitesinde tezek aradık. Kömürcü yine de insanmış, derdimi dinledi. Elime biraz kuru odun, biraz çıra, bir de lastik parçası verdi. Sobayı nasıl yakacağımı tarif etti. Eve vardım, bizimkiler iyice kendilerinden geçmişler, sesleri solukları çıkmıyor. Hemen kömürcünün öğrettiği şekilde sobayı tutuşturdum. Soba gürül gürül yanıyor. Az sonra pop pop etmeye başladı ki sormayın gitsin. Hanımla çocuk, battaniyenin altından çıktı, üstümüzdeki kat kat elbiseleri çıkardık. Sobanın başında sıcaktan pelte gibi mayıştık. Bir de çay demledik, sobanın üzerine ekmekleri

sıraladık. Keyfimiz keyif.

O gün mutfak hamam gibiydi. Sıcaktan bunaldık, kapıları pencereleri bile açtık. Şimdi en büyük derdimiz buzdolabıydı. Malzemeler hafif hafif kendini salmaya başlamıştı. Sabaha nasıl olsa elektrik gelir diyerek mutfaka serildik, yattık. Sabah uyandıığımızda yine ilk iş elektriği kontrol etmek oldu. Sonra da dolaba koştuk. Malzemeleri acilen bir yere götürmek gerekiyordu.

O sıra köyden telefon geldi. Annem arıyordu. Telefonu bir komşunun arabasında az da olsa şarj ettirmişti. Buzdolabının durumunu merak ediyordu. "Yollar açılırsa yarın gelmeye çalışalım. Onca malzeme var. Bir işe yaramaz." dedi. Telefonu kapattıktan sonra şu komşuyu bir daha arayayım belki telefonunu şarj etmiştir, dedim. Annemgilin komşusuna ulaşmayı başarmıştım. İşin ilginç her yerde kesilen elektrik o binada kesilmemiş.

"Kurtulduk!" diye öyle bir bağırdım ki gören sanki ıssız adadan kurtulduk sanacak. Hemen dolaptaki malzemeleri topladık, doğruca annemlerin evine gittik. Medeniyete kavuşmuştuk. İki gün de burada kaldık. Perşembe 16:00'da giden elektrik ha şimdi gelir ha birazdan gelir diye pazar akşamı 20:00'de geldi. Ertesi gün ev döndük.

Niyetim sobayı bir süre daha sökmek, şöyle sobanın başına oturup keyif çatmaktı. Sobanın sıcaklığı başka şeye benzemiyordu. Sıcığı kemiklerinde hissediyordu insan. Ertesi sabah, yine sobayı yakmaya niyetlendim. Şöyle üstünde ekmek kızartıp tereyağını da sürüp güzel bir kahvaltı yapacaktım. Uzuneşek oynarken söylediğimiz bir tekerleme vardı: "Bizim köyün imamı alttan verir samanı, üstten çıkar dumanı..." diye. Rüzgârı hesap etmeyince bizim durum da tam tersi oldu, ben üstten ateşi verdikçe, alttan duman bastı. Camları açtık, olacak gibi değil. Ortalık kör duman oldu. Öksüre öksüre içim dışıma çıkacak. Bildiğin zehirleniyoruz. Son çare kovayı kaldırıp camdan atacakken hanım, bir sürahi suyla yetiştirdi. Dördüncü sürahiyi getirmeye giderken tehlike geçmişti artık. Son sürahiyi elinden aldım, kafamı soba kovaasına doğru uzatıp suyu tepemden aşağı döktüm. Ohh!

Biraz kendime geldikten sonra bilgisayarın başına oturdum. Az sonra Mualla bir bardak çayla geldi. Beni harıl harıl yazı yazarken görünce:

"Hayırdır ne yazıyorsun?" dedi.

"X kuşağı için soba yakma klavuzu yazıyorum. İnternete yükleyeceğim. Benim durumuma düşen olursa faydalanır belki." dedim.

Sivaslı Âşık Abdullah

Kemal'im

Bir zerdali diktim yaşına değdi
Seksen üç ton kaysı aldım yaşından
Üç yüz ameliye bir dalın eğdi
Bir o kadar daha aldım başından

Allah'a çok şükür vardım hedefe
İç zararını ihraç ettim sedefe
Üç bin sunta çıktı, üç bin medefe
Tek yalnız çekirdeğin dışından

Abdullah'im aldırmadım kurduna
Tırlar ile stok yaptım Mardin'e
Teşvik aldım ihraç ettim Ürdün'e
İran şahı haber saldı peşinden

Hikâyesi: Sevgili okurlarım Âşık Abdullah Ali Kemal Yiğit'in şiirlerini beğenir. Hanımına da okur. Hanımı: "Ya sende her gördüğüne inanma, kim bilir kimin kitabından almıştır." der.

Âşık Abdullah: "O zaman hanım ben bir şiir yazayım adresine yollayım. Cevap gelirse, benim dediğim gelmezse senin dediğin." der. Böylece bu şiir yazılır.

Ali Kemal Yiğit

Bu da Palavra Martaval

Abdullah üstadım şaşırma sakın
Sabah bir uğradım su yatağına
Mübala olmasın bir tona yakın
Balık düşmüş balıkçının ağına

Kepçe saldım tırnakları tutmadı
Dirgen vurdum derisine batmadı
En kalın kendirin gücü yetmedi
Halatınan astım damın mağına

Etini bitirdim yedi pazarda
Kemikleri lata yaptım hızarda
Kulağından bıçak yaptım dozerde
Tünel açtım Diniker'in dağına

Daha neler neleri var bitmedi
İç piyasa pek hoşuma gitmedi
Alman, Amerika gücü yetmedi
Seksen ülke ortak oldu yağına

Hayret sabah bizim köylü çıktılar
Bir ırmağı bir ırmağa yıktılar
Üç römork dolusu mermi sıktılar
Bu neci ki bunun bir ufağına

Akıllı Kemal'im buldu kârını
İstikbalde garant'etti yarını
Doksan parça böldüm kılçıklarını
Süven ettim Kel Ali'nin bağına

Hikâyesi: Âşık Abdullah yazdığı şiiri posta ile Ali Kemal Yiğit'e gönderir. Ali Kemal Yiğit, bu şiirin hikâyesini şöyle anlatır: "İnanın daha hiçbir gelen şiire zorlanmadım ama buna üç gün düşündüm. Nihayet bizim Asker Mehmet elinde bir balıkla geldi. Kafa çakır "Sana getirdim dayı." dedi. Asker Mehmet, pınar gözüne her gün bir ağ atar; bir kilo, iki kilo balık düşer, onunla kafayı çeker. Bu bir fırsat, bu balık konu olsun bunu büyüteyim dedim ve Abdullah amcaya, marta-valma martaval dedim."

❖ Ramazan Demirtaş

Vergi Reformu-Ekonomiye Çözüm/2

Çok çalışıp o tertemiz alından
Akanlardan ter vergisi alınsın.
Keseleyip kara kara belinden
Çıkanlardan kir vergisi alınsın.

El emeği yüzlerinin akıyla
Boynundaki cıncık boncuk takıyla
Yüce dağı karakaçan yüküyle
Aşanlardan tır vergisi alınsın.

Tavşan diye fare düşmüş ağına
Köstebekler yuva deşmiş bağına
Kış gelince sere serpe dağına
Yağanlardan kar vergisi alınsın.

Yel savurmuş saman bitmiş yabada
Çadır çatma yıkık viran obada
Kömür yokken yaş odunu sobada
Yakanlardan kor vergisi alınsın.

Kurt saldırmış ağlar koyun çobanı
Göge çıkmış feryat ile figanı
Torbasına ekşi yoğurt ayrıanı
Doldurandan lor vergisi alınsın.

Yol boyunda çok çöğüllü iğdeden
Aç kalıp da asit kusan mideden
Dilin yutmuş suskun suskun köşeden
Bakanlardan şor vergisi alınsın.

Yaraları gires yağla yağlanmış
Yürekleri hasret ile sağlanmış
Umut bitmiş basireti bağlanmış
Çökenlerden kör vergisi alınsın.

Villası yok barakada kiracı
Doktor bilmez kuru ottan ilacı
Malatya'ya Anamur muz ağacı
Dikenlerden çir vergisi alınsın.

Çeşme kuru dolmaz yarım hep tası
Fare girmiş kiler gibi kasası
Hem gıybetçi ağzındaki baklası
Islanmazdan sır vergisi alınsın.

Kerem Aslı, Leyla Mecnun hep deli
Zülûf saça dokunmamış hiç eli
Al yanaklı gül dudaklı güzeli
Sevenlerden yar vergisi alınsın.

Bir bakarsın tutulursun efsuni
Kimi ruha işler eder meftuni
Ela kahve kara hemi zeytuni
Gözlülerden fer vergisi alınsın.

Sofrası var sade kuru nimetle
Hiç arası düzgün olmaz kısmetle
Geçim için bir asgari ücretle
Çalışandan zor vergisi alınsın.

Gariban'ın sırtındaki heybeden
Kara kıldan dokuttuğu haymeden
Amelenin yevmiyesi gaymeden
Borsa diye kur vergisi alınsın.

❖ Yasin Şen

Abıcanın Dilinden

Dörtdivan dört köşe fırtına fışan
Çıkma sakın evde kal abıcanın
Demle çayını köşende bir zaman
Şöyle ince fikre dal abıcanın

Kadılar'dan çıkıp yürürsün yayan
Delilik seninki bellidir ayan
Gececek bu kışlar azıcık dayan
Birazcık insafa gel abıcanın

Dörtdivan'ın kışı alacak koymaz
Karlar yağdığına yağmaya doymaz
Ayazı pek çetin kimseyi saymaz
Haberi sen benden al abıcanın

Ne var da yürürsün kışta ayazda
Kayıp mı gidecen yerdeki buzda
Söylettin adamı durcan mı sözde
Nedir sendeki bu hâl abıcanın

Abıcan pek sever seni bilirsin
Dörtdivan deyince keyfe gelirsin
İnşallah sözümden ibret alırsın
Haydi sağlıcakla kal abıcanın

(Şiir hakkında birkaç not: Bolu-Dörtdivan yöresinde amcaya "abıca" derler. Sona gelen "-nın" eki, aslında sevgi, hürmet, himaye anlamını taşır ve kelime bu şekliyle "amcası" demek olur. Bu şekilde kelime, birine hitap ederken çokça kullanılır. "Fırtına fışan" deyimini karın çok fazla yağdığı hava durumları için yörede kullanılan bir deyimdir. Kadılar, Dörtdivan'ın merkez mahallelerinden birisidir. Şiirin üçüncü dördlüğünün ilk mısrası Dörtdivan'da söylenen "Dörtdivan'da kış alacağını koymaz!" atasözüne yaslanmaktadır.)

❖ Leyla Yıldırım (Leylican)

Bizim Öküz

Aylardan nisandır günün dokuzu
Çite koştum gitmez bizim öküzü
Bilmiyor imansız üçü, sekizi
Çite koştum gitmez bizim öküzü

Zor görünce çıkıverdi cızıdan
Anlamıyor saban ile kazıdan
Cayır cayır ses geliyor mazıdan
Çite koştum gitmez bizim öküzü

Beş nüfusun yükü ağır geliyor
Komşunun öküzü ona gülüyor
Ne âr namus, nede hayâ biliyor
Çite koştum gitmez bizim öküzü

Yutar topu getiremez gevişe
Sırtını yaslamış Hasan Memişe
Ne zelveye gelir nede kayışa
Çite koştum gitmez bizim öküzü

Kör inadı belli ezel âhirden
Çıkmaz oldu adım atmaz ahırdan
Ben garibi öldürecek kahırdan
Çite koştum gitmez bizim öküzü

Halit Yıldırım

Etlik Nerde?

Laf lafı açıyor. Hatıra, hatırayı hatırlatıyor. Biliyorsunuz dedikoduyu sevmem. Bu anlattıklarım da dedikodudan sayılmaz hani. Neyse efendim memleketteyiz. Sene 60'ların sonuydu. Harman zamanıydı. Tüm köylü karınca gibi tarlalardaydı. Tarlaları birbirine yakın olan üç beş komşu bir araya gelip hasat işlerini birlikte yapıyorduk ki buna kubaşmak derdik. Bir tarlaya beş tırpancı bir anda girdiğimizde bir günde on beş, yirmi dönüm tarlayı biçebiliyorduk. Bir kişi yalnız başına akşama kadar üç dönümü ancak biçerdi. O da usanmazsa. Tırpancılardan bazıları güzel türküler söylerdi. Kesik kesik ağıttı bunlar. Eski ölen büyüklere yakılmış ciğer yakan ağıtlar. Tırpancıların peşinden kadınlar biçilen sapları desteliyor, gençler bu desteleri bir araya toplayıp yığın yapıyor, yine diğer kadınlar ellerinde tırmıklarla destelerin toplandığı yerleri tırmıklıyordu. Hatta ihtiyarlar da biçilen ve toplanan yerlerde tırmıkların alamadığı başakları topluyordu. Onlar tek başağın zayi olmasına razı olmuyordu. Mola zamanlarında çam testilerden buz gibi sular ve bu soğuk sularla yapılan ayranlar içilirdi. Çay yeni yeni yaygınlaşıyordu. Bu kısa molaların en vazgeçilmezi olan sohbetlerle yorgunluğumuzu gideriyorduk. Hele yığınların gölgesinde kestirmek çok zevkliydi.

Biçim ve toplama işi bitince sıra yığınların harman yerine taşınmasına geliyordu. Bu iş de çok eğlenceli geçiyordu. Kağnılarla veya at arabalarına kurulan sallarla sap çekme işi günlerce sürüyordu. Sap kağnısı veya arabası yüklemek ayrı bir ustalık gerektiriyordu. Dengeli yüklenmeyen kağnılar ilk virajda devriliyordu. O esnada kağnıcılar araba devrilmesin diye dengesi bozulan yere ağırlık olarak kendileri asılıyordu.

“Asıl Umar asıl! Mehemed oka çök. Mistik zelveye asıl” gibi bağırış çağırışlarla harman yeri bulunur ve sap kağnısı buraya yıkılırdı. Sap çekme işi bitince getirilen saplar daire şeklinde yere serilirdi ki buna da döşek yapma denirdi. Harman yerinin büyüklüğüne ve eldeki koşuya göre birkaç döşek yapılırdı.

Döşek işi bitince sıra döven sürmeye gelirdi. Çakmak taşından dişlenen dövenler, at, katır, öküz ve manda gibi hayvanlara koşulurdu. Bir kişi döven sürer arkasına ya bir kişi oturur ya da dövene ağırlık yapması için büyükçe bir taş konurdu. Sonra dön Allah dön. Bir kişi de elindeki dirgenle sürekli alt üst ederek döşeği karıştırırdı.

Döven sürmek işi bitince de sürülen saplar bir yığın halinde ortaya toplanırdı ki buna malama denirdi. Bundan sonra sıra bu malamayı savurmaya gelirdi. Bu işi için de mutlaka rüzgâr beklenirdi. Ama bu rüzgâr ters eserse savurma işi dururdu. Zaten rüzgâr durunca savrum da durmak zorundaydı. Elimizde küçük yabalarla azar azar aldığımız malamayı hafifçe havaya savururduk, rüzgâr daneyi ve samanı bu şekilde birbirinden ayırırdı. Öne dane, sonra iri ve en arkaya da saman düşerdi. Savrum için gece gündüz nöbetleşe bu işi yapardık. Günlerce harmanda yatarırdık.

O sene ırgatlık ve harman işini yayla komşumuz ve aynı zamanda dayım olan Hacı Ali'lerin eviyle kubaşmıştık. Dayımın oğulları Salih ve Davutlarla beraber çalışacaktık. Dayımın Salih ters bir adamdı. Tam bir öfke yumağı, aksi mi aksi, huysuz mu huysuz bir adam... Karısı da onun tam aksine vurduymaz, sağından soluna dönene kadar mevsimler geçen, tembel mi tembel, bir de mızımız bir kadın. Davut da kardeşi Salih gibi öfkeli ama eli çabuk, iş bilir birisi. Tek kötü huyu iş yaparken aşırı sinirli olmasıydı. Salih ile Davut ikiz eşiydi. Birbirlerine çok benzerlerdi. Davut'un karısı Dudu, halamın kızıydı. Dudu eline, ayağına çabuk, becerikli birisiydi. Allah için elinin değdiği her iş kendini belli ederdi. Lakin o da her şeye gülerdi. Bir de onun hayvanları sevme huyu vardı. Tavuklarının, koyunlarının, keçilerinin, ineklerinin birer adı vardı. Hayvanlar onu görünce yanına gidip kendilerini sevdirelerdi.

Neyse efendim ırgatlık bitti, tarlaları biçtik, harmana sapı çektik. Sıra düven sürmeye geldi. Ben harman yerine bir palaz arasında yatağımı yorganımı getirdim. Bir de cibindirik yaptım. Harmanda yatacağım. Bu sırada halamın kızı Dudu da harman yerine kap kacak getirdi. Harman yeri çayın kenarındaydı. Çay ile bizim Kel Tepe dediğimiz bir tepenin etekleri arasında uzanan yaklaşık elli dönümlük dümdüz bir çayırıldı.

Çayın kenarındaki Yunus eriklerinin dibine yatağımı serip üzerine cibindirliği gerdim. Bu sırada Dudu da ocaklığı benim az ilerime kazdı. Davut da tam benim cibindirliğin yanına bir kuyu kazdı.

“Hayırdır dayıoğlu bu kuyu neyin nesini?” diye sordum.

Davut dişlerini sıkarak:

“Halayın kızının işleri... Tavukları buraya getirecekmış.”

Ben şaşırđım.

“Harmanda tavuğun ne işi var? Burada tilki yer tavukları.”

Davut bu defa gülererek:

“Biboğlu zaten akşama kadar buradayız. Yaylada tavuklara bakacak kimse yok. Bizim tavuklar adama alışıktır. Bir şey olmaz. Hem burada yumurtasını kaynatırız. Arada bir horozlardan da keseriz. Ondan yana sıkıntı yok ama...”

Ben şaşırđımtım. Deminden karısına kızan adam şimdi onun yaptığını doğru buluyordu.

“Madem sen de aynı kafadasın. Aması ne bu işin?”

Davut’un yine yüzü düştü.

“Sorma biboğlu, bizim biladerin hanımı da tutturdu ben de harmana tavukları götüreceğim diye. Biliyon bizim Salih’in huyu kötü. Yarın tavuklara bir şey olsa kabak bizim başımıza patlar. Bizim tavuklar adama alışık, bizim yanımızdan ayrılmaz. Onları alışık değil. Bakalım hayırlısı.”

Gerçekten de Salih de harmanın alt başına yatağını yorganını, kabını kaşığına indirdi. Oda tavuklara bir pinnek kazdı. Sonra da bizim köyde hağ denilen büyük birer sepetin içinde tavukları getirip harmana bıraktılar. Salih bu sırada:

“Hay maşallah etlik bunlar etlik!” diye gubarıyordu.

Halamin kızı da tavukları getirip harmana bıraktı. Onun tavukları bizim yanımızdan ayrılmazken Salih’in tavukları bir anda çil yavrusu gibi her biri bir yere dağıldı. İki saat onları bir araya toplamak için uğraştılar.

Bu sırada bize yardım için dayım Hacı Ali de harman yerine geldi. Yanında kızı Zübeyde de vardı. Ben şaşırđımtım zira dayım Hacı Ali pek tarlaya gelmezdi. Gerçi Davut’u bir iş için köye göndermiş onun yerine yardım edecekmiş. Lakin dayım da çocukları gibi bir tutam ateşti. Zübeyde, dayımın son kızıydı ve köyden Köse’nin Ahmet diye bir delikanlı ile nişanlanmıştı. Bu arada dedikodu olmasın, neüzü billah hiç sevmem dedikoduyu! Dayım Hacı Ali ile Salih’in karısı Ayşe’nin pek yıldızı barışık değildi. Onun ağır devir olmasından gıcık alırdı. Bakalım ne tantanalar çıkacaktı. Bunları düşününce “Bu sene harman renkli geçecek.” dedim kendi kendime.

Harmana üç döşek yapmıştık. Davut ve ben yan yanaydık. Salih ise öbür tarafta ayrı kurmuştu döşegi. Başladık döven sürmeye. Ben atımı koşmuşum düvene. Davut da katır koşmuştu. Salih de öbür tarafta Davut’un kör katırı koşmuştu. Onun koşum hayvanı yoktu.

Dayım o gün Davut’u köye gönderdiği için Da-

vut’un harmanını sürmeye başladı. Dayım, Duda’ya:

“Kızım yemekleri sen hazırla. Ayşe’ye bir iş verme. Irgalana ırgalana iş görüyo. Ardında zaten bir kızı var. Onu bana bulaştırma, beni çileden çıkarmanın. Şu harmanı burnumdan getirmeyin.” diye tembih etmişti.

Dudu da hemen yemek hazırlığına girişti. Ben de kendi harmanıyla meşguldüm. O esnada Salih’in karısı, Duda’ya seslendi:

“Dudu bacı kendinize göre hazırlık yapın, biz yedik de geldik. Kaynın beni avare etmeyin diyor.”

Dudu’nun yine muzipliği tutmuştu:

“Kele bacı ayrı gayrı mı var? Bir sokum ekmeğe işte, kaç dakikanızı alır? Gelin şurda beraber yiyeelim. İçimize sindirin bu bir kaşık aş.”

Dayım, Duda’nun ısrarı üzerine hemen köpürdü. “Ökçeliğe bak ökçeliğe! Sana ne, adam yedim diyor, sen de daha özüyorsun. Bırak benden uzak dursun da ne yerse yesin!”

Biz kendi kendimize güle duralım dayım dövene başladı. Dudu da üstümüzdeki meşelikten kuru odun toplamaya gitti. Az sonra sırtında bir şelek kuru dal ve odunla geldi. Sonra da yemek yapmaya başladı.

Biz düven sürerken bu sırada karşı yamaçta bir koyun sürüsü görüldü. Çoban sürüyü tam karşımıza getirip bize doğru yaydı. Ben bu kim acep diye bakmaya başladım. Uzaktan kim olduğu seçilmiyordu. Çoban bir müddet sonra iyice seçilebilecek kadar bize yaklaştı. Bir de ne göreyim bu çoban, dayım Hacı Ali’nin damadı olacak Köse’nin Ahmet değil mi?

“Eyvah, şimdi seyret filmi!” dedim kendi kendime.

Bizim Ahmet Efendi yüksek bir kayanın üstüne oturdu ve başladı kaval çalmaya. Öyle bir çalıyordu ki dereyi tepeyi onun sesi tutmuştu. Bu sırada nerde var nerde yok yanımızdan bir köpek ok gibi fırlayıp sürünün köpeklerine doğru seğertmez mi? Ne oluyor dememize kalmadı dayım Hacı Ali’nin katır ürküp düveni döşekten çıkarıp dereye doğru dörtnala koşmaya başladı. Ardında döven tangır tungur yere çarptıkça katır daha da bir dellendi. Dayım “ulâ, ulâ” diyerek ellerini dizine çarpmaya başladı. Dayım öfkeden cin cıfit olmuştu. Hemen Duda’ya:

“Bibi kızı çabuk şu benim atın yularını tut. Ben Hacı dayıma yardım edeyim. Katırı tutmazsak köye iner, dövende diş komaz, döker.” dedim.

Dudu benim atı zapturapt edince ben dereye koşup Hacı Ali emminin katırı yakaladım. Bu sırada Salih de koşup geldi. Bereket düven deredeki sö-

gütlere sıkışınca markalar katırı durdurmuştu. Arındaki dövenden ses gelmeyince hayvan da enikmişti. Hemen katırı söğüdün birine bağladık sonra da düvenin koşumlarını serbest bıraktık. Bu arada dayım da yanımıza geldi. Salih'le düveni iki el tutup ters çevirdik ve katırın sırtına vurduk. Düveni ters çevirdiğimizde dişlerinin çoğunun düştüğünü gördük. Hacı Ali dayım öfkeden köpürüyor “şuna bak, şuna bak!” diye yerleri tepikliyordu. Kan ter içinde kalmıştı. Ben de bayağı terlemiştim ama nihayet harman yerine çıktık. Lakin dayım Hacı Ali'nin yüzüne bakınca şeytan koltuğuma giriyor, gülmek için kendimi zor tutuyordum.

Çakmak taşı almak bahanesiyle dayım Hacı Ali'nin yanından ayrılıp yorulana kadar güldüm. Sonra da taşlarla tekrar yanına vardım. Taşları Salih çakmak istedi ama dayım ona müsaade etmedi. “Git işiyn başına.” dedi. Salih gidince dayım çakmak taşlarını elimden aldı ve çakmaya başladı ama öfkeden işini tam yapamıyordu. Bir ara keser ile parmağına vurunca parmağını ezdi. Dayımın canı çok tatlıydı. Bayağı bir üfledi, püfledi. Hemen elinden keseri aldım ve taşları ben çaktım.

Hacı Ali dayım bu sırada kızı Zübeyde'ye:

“Katıra niye sahip olmadın? Şu başıma getirdiğin işe bak!” diye sokranmaya başladı.

Kızcağız ağzını açıp bir şey diyemiyordu ama birden tepemizde kaval çalan nişanlısına öfkeyle bakıyordu.

“Ağa ben ne yapayım çalıkların arasında gelen it birden yamaçtaki davar eniklerine sağardince kavrırürktü.” diyebilirdi.

Biz düvenle uğraşana kadar köpekler iki havlamış sonra da susmuştu. Bizim damat olacak da hâlâ kaval çalmakla meşguldü. Ben düveni dişleyip koşumları taktıktan sonra:

“Hacı dayı düven tamamıdır.” dedim.

Gelip baktı. Beğenmiş olacak ki hemen Zübeyde'yi düvene bindirdi kendi de yabayı eline alıp döşegi aktarmaya başladı. Bu sırada damadı ile tam karşı kaşıya geldi. O zamana kadar ya çobanı fark etmemişti ya da onun damadı olduğunu anlamamış olacaktı ki birden bana bağırıldı:

“İrfani! Kim bu tepemde bal yapmaz arı gibi dındın eden çoban? Bizim Köse'nin Ahmet mi yoksa?”

O sırada ben de boş bulunup:

“He dayı, senin damat olacak Ahmet” deyiverdim. Hay dilim duraydı!

Dayım birden kızardı bozardı. Elindeki yabayı yere çaldı.

“Ulan alçak beni mi oynatacaksın? Erkeksen kaçma, seni dıtdıtını naptığım!” diye bağırıp tepeye doğru koşmaya başladı.

Ne bildim güleceğimi, ne bildim Hacı dayımı tutacağıımı.

Lakin bizim çoban, dayımın kendine doğru hışım la geldiğini görür görmez bir ıslık öttürdü. ıslığı duyan koyunlar bir anda oldukları yerden ok gibi fırlayıp ona doğru koşmaya başladılar. Sonra da tepenin diğer yüzüne aşiverdiler. Ne ara kavalı bıraktı, ne ara sürüyü topladı da öte yüze aştı anlayamadım. Sadece bir ıslık çaldı hepsi bu. Ben de bu arada koşup dayımı kolundan tuttum.

“Aman Hacı dayı karşındaki cahildir, gençtir. Sen büyük adamsın. Elleme, zaten gitti.” diye onu geri çevirdim.

O gün böyle akşamı ettik. Akşam olunca Davut da köyden gelmişti. Hacı Ali dayım o gelince kızı Zübeyde'yi alıp eşeğine bindi, köye gitti. Davut, Dudu ve Salih'in karısı üçü birlikte yaylaya gittiler. Harmanda Salih ile ben kalmıştık.

Dudu gitmeden önce tavuklarını toplayıp pinneğe tıktı ve üzerine meşe dallarını örttü. Salih ve karısı tavukları toplayana kadar epey bir hal çektiler. Ancak tavukları bir türlü pinneğe sokamadılar. Tavuklar kıyıdağ ağaçlara tünemişti.

Salih'le biraz sohbet ettikten sonra vurup kafayı yattık.

Gece yarısı bir gürültü ile uyandım. Gıdık gıdık tavuk sesleri geliyordu. Yanımdaki el fenerini yakıp benim yanımdaki pinneğe tuttum. Tavuklar ışığı görünce dalların arasından başlarını uzatıp “cüvvük” diye bir ses çıkarıyor, kafalarını hemen içeri sokuyordu. Baktım ses bizden taraftan değil. Salih'in yattığı yere doğru feneri tuttuğumda bir tilki gördüm. Tilki Salih'in tavukları haklamıştı. Ben ışığı tutunca kaçtı. Salih'de ses seda yoktu. Demek ki uykusu çok ağırmiş. Olan olmuştu. Yapacak bir şey yoktu. Madem uyanmadı diye ben de gecenin bu saatinde onu uyandırıp bunlarla uğraşmayayım dedim, vurdum kafayı yattım.

Sabah namazı vakti uyandıgımda Salih de uyanmıştı. Ortalık o an karıştı. Salih oraya buraya koşturuyordu. Benim uyandıgımı görence öfkeyle:

“İrfani bibioğ lu, tilki bizim tavukları öldürmüş. Senin tavuklar ne âlemde?” diye sordu.

Ben de hiçbir şeyden haberim yokmuş gibi bizim tavukların pinneğini kontrol ettim. Tavuklar hâlâ korkudan dalların arasından başlarını çıkarıp “cüvvük” diye ses çıkarıp geri dalların içine sokuluyordu. Üzerlerindeki meşe dalını kaldırdım. Baktım bizim tavuklar tam. Dalı geri örttüm.

“Benim tavuklarda zayıat yok. Hepsi çukurda.” diye cevap verdim.

Salih bunun üzerine temelli zıvanadan çıktı.

“O Dudu şimdi gelir. Asacağım, keseceğim. Hep

o icat etti harman yerine tavuk getirmeyi. Şuna bak, on tavuk da ölmüş. Geberesice, onun kafasını kırmazsam!”

Salih’in bu sözlerine kızmıştım.

“Dayıoğlu ayıp değil mi? Dudu’nun tavukları adama alışık. Yanımdan hiç ayrılmadı. Sizinkiler sizden bile kaçıyor. Sen niye getirdin tavuklarını? O getirdiyse seninkileri de zorla getirtmedi ya.”

Salih hiç duymadı bile sözlerimi. Hâlâ homurdanıp duruyordu.

Namazı kıldım ve ocaklığı tutuşturdum. Bir demlik su koydum. Tavukların üçü yumurtlamıştı. Tazecik yumurtaları da küle gömdüm. Külde pişen yumurta çok lezzetli olur. Ayşe, Dudu ve Davut göründüler. Ayşe’nin yanında üç dört yaşlarındaki küçük kızı Zeliha da vardı. Dudu’nun geldiğini gören Salih oturduğu yerden ok gibi fırlayıp:

“Gelme şart olsun seni öldürürüm.” diye bağırdı.

Davut:

“Hayırdır kardeşim ne oldu?” diye sordu.

Salih öfkeden kısılmış sesiyle:

“Onun yüzünden tavuklarımı tilki öldürmüş geceleyin. Hep o çıkardı harmana tavuk getirme işini”

Bu sözleri duyan Dudu koşarak tavukların yanına geldi ve çalığı kaldırdı. Onu gören tavuklar oldukları yerden çıkıp etrafında toplandı.

Dudu:

“Salih Ağa benim tavuklarım tam. Senin tavukları tilki yediyse ben mi dedim tilkiye git onun tavuklarını ye diye.”

Salih de:

“Sen çıkardın bu işi. Sen getirmeseydin ben de getirmezdim tavukları.”

Dudu da sinirlenmişti.

“Getirmeseydin kardeşim. Ben mi dedim sana harmana tavuk getir diye?” diye bağırdı.

Ben de araya girdim ve Salih’i sakinleştirdim. Neyse Dudu evde yemek hazırladığı için hemen sofrayı serdik. Onları da çağırdık. Önce nazlan-salar da geldiler. Beraber yemeği yedik. Bu arada Davut’un muzipliği tuttu. Zeliha’yı kucağına aldı ve ona:

“Etlikler nerde kızım?” dedi.

Salih kafasını sağa sola salladı. Bir La havle çekip sırtını ağaca dayadı.

Zeliha ise yanımdan ayrıldı. Kendi harmanlarına doğru koşarak gitti. Az sonra bir ölü tavuğu sırtına atmış iki eliyle ayaklarından tutarak amcasına geldi.

“Emmi etlik aha, kes de yiyelim.” demez mi?

Biz gülmekten bir hâl olmuştuk. Salih ise öfkeden yerleri tepikliyordu.

• Yaşar Özden

Bu Handa

Hancı mı çıldırdı yolcu mu sarhoş
Çok garip dümenler döner bu handa
Vicdanlara leke düştü kirlendi
Haksızlar haklıyı kınar bu handa

Bir garip bulunur günah keçisi
Yüklenir üstüne asrın acısı
Görünmeyen elde barut fıçısı
Biri yakar bini yanar bu handa

Yanlışım var ise uyandır abi
İnsanım doğruya uyarım tabi
Mazlumları kullanırlar at gibi
Biri iner biri biner bu handa

Yaşar Özden bilmem kaçadır ayın
Emiri bekleyin saniye sayın
Baykuşların ötüşüne bakmayın
Onun da ocağı söner bu handa.

• M. Nihat Malkoç

Şehir Seni Neyleyeyim

Köyde herkes ne sıcaktı
Yüzler güleç, alın aktı
Bu şehirler bizi yaktı
Durup ağıt söyleyeyim
Şehir seni neyleyeyim?

İnsanlara bir hâl olmuş
Komşuluklar masal olmuş
Pis su içen, ishal olmuş
Durup ağıt söyleyeyim
Şehir seni neyleyeyim?

Şehirlerden kalkmış selâm
Kapı komşun etmez kelâm
Garp usulü olmuş helâm
Durup ağıt söyleyeyim
Şehir seni neyleyeyim?

Şehirlerde asık yüzler
Yokuş olmuş bütün düzler
Yansıtıyor özü sözler
Durup ağıt söyleyeyim
Şehir seni neyleyeyim?

İzzet ikram kalmış lâfta
Namaz kılmaz âlim, softa...
Yarışırlar argo, gafta...
Durup ağıt söyleyeyim
Şehir seni neyleyeyim?

Ne farz kalmış, ne de sünnet
Fakir baya eder minnet
Toplum getiriyor cinnet
Durup ağıt söyleyeyim
Şehir seni neyleyeyim?

Yarama em süren yoktur
Öldürseler gören yoktur
Tabuta el veren yoktur
Durup ağıt söyleyeyim
Şehir seni neyleyeyim?

Komşu yok ki hakkı olsun
Bahçe yok ki gülü solsun
Yüreklere sevgi dolsun
Durup ağıt söyleyeyim
Şehir seni neyleyeyim?

Diskoteği aratmaz ev
Devler cüce, cüceler dev
Gel de böyle bir şehri sev
Durup ağıt söyleyeyim
Şehir seni neyleyeyim?

Selâm alan, veren yoktur
Dedikodu, gıybet çoktur
Kimisi aç, kimi toktur
Durup ağıt söyleyeyim
Şehir seni neyleyeyim?

Yüksek yüksek katların var
Marinada yatların var
Para denen putların var
Durup ağıt söyleyeyim
Şehir seni neyleyeyim?

Elde şişe, kafa kıyak
Nara atar ciyak ciyak
Ayaklar baş, başlar ayak
Durup ağıt söyleyeyim
Şehir seni neyleyeyim?

Mahremiyet lâfta kalmış
Kapımızı hırsız çalmış
Her neyimiz varsa almış
Durup ağıt söyleyeyim
Şehir seni neyleyeyim?

Kör vicdanlar dönmüş taşa
Su katılmış pişmiş aşa
Burda her şey gelir başa
Durup ağıt söyleyeyim
Şehir seni neyleyeyim?

Soluduğun sanki zehir
Yağmur vakti yollar nehir
Bu ne tuhaf, garip şehir
Durup ağıt söyleyeyim
Şehir seni neyleyeyim?

Sokakların pazar olmuş
Cahillerin yazar olmuş
Metropoller mezar olmuş
Durup ağıt söyleyeyim
Şehir seni neyleyeyim?

• Hanifi Yılmaz

Gıcık Bakışlar

Dıştan güler içten sevmez kıskanır
Gıcık gıcık baktı bana birisi
Menfaat kimdeyse ona yaslanır
Gıcık gıcık baktı bana birisi

Aranıp sorulmak ister kendisi
Zanneder toplumun beyefendisi
Kalem kağıt sanki olmuş bendesi
Gıcık gıcık baktı bana birisi

Şiir dilin bilmez yazar ne çare
Aşk bilmez sevda bilmez avare
Çile yokluk görmez düşmemiş zare
Gıcık gıcık baktı bana birisi

İster ki her daim önde olayım
Alkışlar vurulsun gurur dolayım
Kolaydan bedava şöhret bulayım
Gıcık gıcık baktı bana birisi

Hep kendini över sinsice durur
Alkış çok alanı sevmez kudurur
Açık arar hemen sorup sordurur
Gıcık gıcık baktı bana birisi

Ukala tavrını açık edersin
Sanki başkasını beğenmem dersin
Bu halinle yola yalnız gidersin
Gıcık gıcık baktı bana birisi

Çok kitap yazmakla adam olunmaz
Sana göre dostum şair bulunmaz
Kervan yürür gider yolda kalınmaz
Gıcık gıcık baktı bana birisi

Belki bazen bende gıcık göründüm
Kendim üstün görüp nefse büründüm
Bazen alkışlandım bazen yerindim
Gıcık gıcık baktı bana birisi

Niye şiir yazdın kafa taktın ki
Boş yere sitemle gönlün yaktın ki
Sen de birisine gıcık baktın ki
Gıcık gıcık baktı bana birisi

Ozanlar mecliste övünmeyelim
Gurur ve kibirle görünmeyelim
Alçalıp yerlerde sürünmeyelim
Gıcık gıcık baktı bana birisi

Yine ince ince fikire daldım
Okudum dinledim dersimi aldım
Çirkin bakışlara şaşırdım kaldım
Gıcık gıcık baktı bana birisi

Yılmaz şairleri anlatmak kastım
Kabahat ararsan kalır mı dostun
Beğenen beğensin aldırma dostum
Gıcık gıcık baktı bana birisi

❖ Zekeriya Çakabey

Yaktın Beni Yabancı Dil

Bir türlü anlamıyorum... Zamanında rahmetli babam derdi: “Oğlum siz adam olmazsınız!” Dedemin, babama söyledikleri de aklımda: “Siz adam olursunuz da ben de görürüm! Zamane evladı laf annadamazsın!” der dururdu. Şimdi ben de acaba aynı sözlerin güncellenmiş hâlini mi tekrarlıyorum?

Neyse lafı uzatmayalım. Büyüklerimizden: “Oğlum gün gelir ecnebi dili gerek olur, şunu öğ-renin. Yarın garşınıza iki gâvur çıksa ne yapacaksınız?” diyen de olurdu: “Bir gavurcanız galdı; giyiminiz, kuşamınız; saçınız başınız eyice onlara benzedi zaten, bir de dilini öğrenin de tam gâvur olun!” diyenler de.

Hep “Tamam, tamam” deyip geçiştirirdik. Sonra bizler büyüdük, bizler de gençlere: “Oğlum bir dil bir adam; iki dil, iki adam demektir.” dedik. “Yabancı dil, ders değil; hayatın kendisi!” dedik. Dedik demesine amma kime laf anlatacaksın?

Bu kadar dertli anlatmamın nedeni, bu yabancı dille ilgili öyle hikâyeler var ki bunları kitap-lara ve zamana sığdıramazsınız. Anlat anlat bitmez. Benim derdim. Hiç olmazsa ben yandım, sizler yanmayın.

Şık, kibar, havamız yerinde olduğu bir günde, “Vay anasını!” dedik. Yahu biz herkese öğüt verdik, biz yapmadık. Şimdi de sap gibi morarıp kaldık.

Yabancı dille ilk fiyaskom İstanbul’da oldu. İstanbul Üniversitesi’nde sınava giriyoruz. O zaman-larda her yerde sınav yok bugünkü gibi. Sınav bitti, ne yapalım, gezelim dedik. Yanım-da, beraber git-tiğimiz yol arkadaşım var. Çıktık çarşıya. Nereye gidelim derken, kendimizi Ayasofya’nın önünde bulduk. “Girelim mi Palavracı?” dedim. Olur dercesine başını salladı.

Bizim arkadaşın soy ismi Palavracı. Bazen takı-lırdık: “Oğlum bu palavracıyı nerde buldun?” diye. “Herkes dedesinden tarla, takım düşer bize de Palavracı düştü.” derdi.

“Neden Palavracı?” diye sorduğumuzda da baş-lardı anlatmaya:

“Bilyon eskiden radyo yok, televizyon yok! İnsanlar akşamları bir evde toplanır, oyunlar oynanır, sohbetler edilmiş. Bir gün soy isim kanunu çıkıyor. Bir nüfus memuru soyisim ver-mek için köye geliyor. Atla geldiklerinden misafir olarak köyde kalıyor. Misafir de dâhil yine akşam oyunları, arkasından sohbetlere geçiliyor. Üç kişi palavralarıyla meşhurmuş. Başlamışlar anlatmaya.

Önce biri almış sözü eline: ‘Arkadaşlar geçenler-de benim üstüme karlı havada iki ayı birden zor-lattı. Has bereket ki elimde sağlam bir meşe deyne-ği vardı, kattım bunları önüme nasıl kaç-tıklarını

bir görecektiniz.’ demiş.

‘Vay’ demiş öteki ‘Şunun anlattığına bak: Bir de beni dinlen o zaman. Arkadaşlar bir gün dağlar-da geziyoruz. Başta komutan, yanında biz askerler. Ormanlık alanda kollara ayrıldık. Biz kaçak arar-ken neyle karşılaştık biliyor musunuz?’

‘Yook!’ demiş orada olanlar.

‘Bir yılan ki boyu beş altı metre, kalınlığı baldı-rım gibi. Namussuz bir saldırdı ki aklınız du-rur. Korksam, kaçsam beni anında öldürür. Bunun boğazından bir sarıldım, kayaya vura vura öldür-düm’ demiş. Orada olanlar basmış alkışı.

O zaman dedem devreye girmiş:

‘Aman Yarabbi şunların acizliğine bak! Sizin ha-beriniz yok. Deli Höbek geçenlerde başını almış gi-diyordu. Suçatı’nda yakaladım. Sırtıma alıp yerine koydum’ demiş.

Nüfus görevlisi gülerək:

‘Buldum’ demiş. ‘Üç soy isim tamam.’

‘Ney?’ diye sormuş muhtar:

‘Yılanıcı, Ayıboğan ve Palavracı.’

Tabii o zaman yok efendi, biz kabul etmiyoruz diyemezmişsin. Devlet memurlarıyla konuşa-mazsın diye anlatırdı dedem.”

Aldık biletleri, daldık içeri. Aman Yarabbi! İn-sanın bu yapılar karşısında hayranlık duyma-ması mümkün değil. Alt katı dolaştık, yukarı çıkacağız. Palavracı bana döndü:

“Sigaran kaldı mı?” dedi. Yok dercesine başımla işaret ettim. Palavracı biraz nefes nefese kalmıştı. Obur ve hareketsiz olduğundan bayağı kiloluydu. Ben antrenmanlı olduğumdan pek tınmıyordum.

“Ne o, yoruldu mu Palavracı?”

“Önemli değil, toparlarım şimdi.”

Üst kata çıktık, bu yapıların nasıl yapıldığını mantığımız pek kabul etmiyordu. Günümüzde her şey tamam, anladık da ya o zaman?

Biraz ilerimizde iki sarışın bayan vardı ve sigara içiyorlardı. Demek ki o zaman kapalı yerler-de bile sigara içmek serbestti. Gelirken otobüste bile göz gözü görmez olmuştu. Gören sanırdı ki sisli bir yolda ilerliyoruz.

“Palavracı ben sigarayı buldum” dedi.

“Nerden?” deyince Alman turistleri gösterdi.

“Yapma oğlum ayıp olur.” dedim.

“Ne ayıbı, zorla mı? Varsa rica edeceğim.” diye de baskın çıkmaya çalıştı.

İstifini bozmadan turistlere yaklaştı:

“Bitte, gib sie mir ein cigarettens” dedi. (Bana bir sigara verebilir misiniz) Sarışın bayanın bir tanesi ona döndü ve Türkçe:

“Sigara pek kullanmıyoruz. Üzerimizde hiç kal-madı!” dedi.

“Siz Alman değil misiniz?”

“Hayır, arkadaşım Alman. Ben onu gezdiriyorum.”

“Kötü” dedi.

“Neden?”

İlk defa bir gâvurla konuşacaktık diye gözümüne baktı.

“Hayatımda ilk defa bir yabancı ile Almanca konuşacaktım; o da boşa çıktı.” dedi. “Belki de bundan sonrası için birkaç cümle bizi zorlayacaktı.” diye sokrandı. Yabancı dille ilk provamız Palavracı'nın bu girişimiyle oldu ve sınıfta kaldık.

Aradan yıllar geçti, okullar bitti ama biz hâlâ toplam on beş Almanca cümle içinde dönüp duruyoruz. Sprechen sie Deutsch... En çok kullandığımız bu. “Almanca biliyor musunuz?” de-mek.

Wie heist du? Wie geht es dir? Bir de beşe kadar saymayı biliyoruz: ein, zwei, drei, vier, fünf... Hepsi bu kadar. “Sprechen Sie Deutsch” dedim. O da “Ich spreche Deutsch.” dedi. Ben Almanca biliyorum, demiş oldum.

Şunu hiç düşünmüyoruz: Almanca biliyorum, dedim. “Nasılınız?”, dedi. “Havalar güzel.” dedi. Sonuç, sermayen beş dakikalık. Sus da herkes adam sansın yahu! Geri zekâlı mısın be kardeşim! On dört senede on beş cümle!

Neyse canım, lafı ne kadar uzatırsak o kadar ayıp ortaya çıkacak. Has bereket ki bazı yerlerde tarzancayla kurtarıyoruz işi. İşimiz bozuk. İş arıyoruz. Alanya'dan tutun da Antalya, Eğirdir, Selçuk, Kuşadası dolanmadık yer bırakmadık. Biz kendimizi anlatıyoruz. Biz şöyleyiz biz böyleyiz, güzel konuşma bizim işimiz.

Tek kelime; “Yabancı diliniz var mı?” Aman Yarabbi! Ne yabancı dil düşkününü olmuş bu millet! Nerdeyse kimliğimi yabancı dille değiştirin diyecekler. Dedemizin eskiden dediği doğru mu yoksa? “Gâvur olacaksınız.”

Yolumuz Eğirdir'e düştü. Gündüz işlerimiz vardı, onları gördük. Bir otel ve yemek yiyecek bir yere bakmak için çıktım ki kaldığım otelin altı restoran. Ön tarafı Eğirdir Gölü... Nasıl bir manzara! Bir uçtan bir uca uzanıyor göl. Akşamın karanlığında büyümlü bir havası var. Göl içine yansıyan ışık kırılmaları daha romantik bir görüntü katıyor. Hafiften bir müzik... Ben tam bu melankolik havaya kendimi kaptırmışken garsonun sesi beni uykumdan uyandırıyor. Yanı başımda durmuş, elleri önde: “Ne emredersiniz efendim?” diyor. “Balık yiyeceğim, tavsiyen hangi balık?” Bir balık türünde karar kılıyoruz. “Burası müzikli.” diyor. Olun diye işaret ediyorum. Bir saat gibi bir zaman sonra yemek geliyor, yanında çoban salata, kavun ve buna benzer zerzevatlarla masa donanıyor. Yanıma yaklaşan garsona soruyorum “Adı nedir bu restora-nın?” diye.

“Venedik” diyor.

“Vay!” diyorum “Amma da bir gâvur hayranlığı başlamış yahu. Adı Venedik, müzik yabancı... Acaba bunlar hesabı da mı dolarla alıyorlar?”

Ben de şık giyimliyim, buraya yabancıyım, elimde bond çanta var. Yoksa bu masanın hazırlanışı da mı planlı hesaba dâhil bir menü?

Aman Yarabbi! Atalar boşa dememiş “Dışı eli yakar içi beni!” Biz yana yana iş arıyoruz, bunlar bizi yağlı müşteri mi sanıyor? Kimsenin içine giremezsin ki. Bir girseler insanların içine belki de asil kıyametlerin orada koştüğünü görebilirler.

Ertesi gün Selçuk'a geçiyorum. Selçuk hoş ama turizm yönünden pek canlı değil. O yüzden işi Kuşadası'nda aramamız gerekiyor. Öyle de yapıyoruz. Çalmadık kapı kalmıyor, karşımıza çıkan hep aynı soru:

“Yabancı dilin var mı?”

“Güzel konuşurum ama...” desem de

“Biz de konuşuyoruz ama işe yaramıyor!” diye hazır cevap yapıştırıveriyorlar.

Kuşadası'nın güzelliği insanı büyülüyor. Plajları, denizi ve hoş görüntüsü... Ne kadar güzel desem, aciz kalırım. İş arıyorum ben. İş arayan adam hiç güzelliği görebilir mi?

İki gün boyunca ne bir iş bulabiliyorum ne de Türkçe isimli yer! Ne yaptıysak olmuyor, aşamıyoruz yabancı dil barajını. Eski yöntem kullanacağız. Başka çaresi yok! Hani hep derlerdi ya: “Falan milletvekilini başkanı, siyasetçiyi ya da muhtarı devreye soktum, girdi oğlan işe.” Boşa dememişler: “Belli bir yerde tanıdığın olsun da isterse çaputtan olsun.” Bizim de yetkili bir tanıdığımız vardı. Allah işini rast getirsin. Ama yiğit adamdı, çaputtan falan değil. Bizimle beraber gitti de bir arkadaşının kanalıyla bir otele yerleştirdi. Dünyada ne kadar millet varsa, o otelde her millettten insan var. Beş yüz yataklı. İngiliz, Alman, Arap, İsrail, Hollandalı, Rus, Çinli, neyse canım say sayabildiğin kadar...

Şu anda mutluyuz. Yabancı dil meselesini de çözdük sonunda. “Nasıl?” mı diyorsunuz? Ha-fifçe kulağınızı yanaştırınız. Size güveniyorum, bir yere çıkmasın. Sattığım malların isimlerini öğrendim. Para konusunda da sıkıştırsak içerden destek alıyoruz. Gül gibi geçinip gidiyoruz. Ha bir de şunu söyleyeyim. Ben onların dilini öğrendiğim kadar, onlar da benim tarzancamı öğrendiler. Bakın bir Alman bayan müşterim geliyor:

“Hallo”

“Hallo”

“Bitte ein sandeviç und tomato, und tomato, und tomato.”

“Ya, ein sandeviç, und tomato, und tomato, und tomato.”

Osman Gazi Turaç

Tuzlu Taşlama

Balıkçıda mahsur kaldım erenler
Yalan söyler kameradan görenler
Hesap verir günahıma girenler
İki tek atmaya geldim buraya

Haklı haksız beni her gün yerdiniz
Ben gelince yağın karı gördünüz
Pencereden bakıp sefa sürdürdünüz
Akıl alır aklım vermem kiraya

Boş yere ne atar ne de tutarım
Sözü yarı söyler yarı yutarım
Keyfim gıcır olduğunda atarım
Karıştırmam boz rakıyı biraya

Dağıtıyorum sağın solun payını
Keseceğim kurultayda koyunu
Kimse bilmez oynadığım oyunu
Dik atarım bakmam yazı turaya

Arada ne dümen döner bilemem
El feneri yanar söner bilemem
Burunlar kırılır kanar bilemem
Tuz döktürmem kabuk tutmuş yaraya

Hem basgitar hem de keman çalarım
Bazen üstten bazen alttan dalarım
Hariçten dostlara haber salarım
Günü gelir çıkacağım saraya

Dert nerede ben orada biterim
Tek başıma on düşmana yeterim
Ancak kendi çöplüğümde öterim
Helalimden başka bakmam kariya

Ali Parlak

Zamlar Muazzam

Yeter mi efendim elbette yetmez
Dümen işlemezse bacalar tütmez
Ucuza gidiyor şeker, bal, pekmez
Bir daha bir daha aynısından zam
Neşemiz yerinde zamlar muazzam

Doğal ol kardeşim yakma doğal gaz
Ne kaldı şurada üç ay sonra yaz
Sık dişini dostum sabreyle biraz
Bir daha bir daha aynısından zam
Neşemiz yerinde zamlar muazzam

Su faturaları sudan da ucuz
Hani kime geldi, nerede haciz
İnsaf edin beyler demeyin açız
Bir daha bir daha aynısından zam
Neşemiz yerinde zamlar muazzam

Yeni yıl dediydik tükendi aha
Zamsız uyanmadık hiçbir sabaha
Ağzımı açtırma sokma günaha
Bir daha bir daha aynısından zam
Neşemiz yerinde zamlar muazzam

Gururlanın zamda ustayız diye
Su da mı içmek hastayız diye
Kim demiş üzgünüz yastayız diye
Bir daha bir daha aynısından zam
Neşemiz yerinde zamlar muazzam

Zamsız bir günümüz olmasın aman
Öyle alıştık ki geçmiyor zaman
Gamlar azalmıyor çekince duman
Bir daha bir daha aynısından zam
Neşemiz yerinde zamlar muazzam

AÇIKKARA 4. YIL FİHRİSTİ

21 MART 2021– 21 ŞUBAT 2022

AKKANAT, Cevat:

39/3 Şair Eşref'ten Yeniden I-IV, 40/11 Şair Eşref'ten Yeniden V-VIII

ALAN, Ahmet: 38/7 Şeyhin Hikâyesi

ALUÇ, Mehmet:

37/15 Bir Şiirim ve Derinlemesine Bir Analiz ve Çırpınış, 39/14 Derinlemesine Tahlil ve Analizimle Liseli ve Üniversitelinin Anlaşılmazları, Çıkmazları, Açılmazları, 41/17 Kıyak Haber Ajansı Şok Gerçek Ortaya Çıkmadan Haber Veriyor!, 42/17 IQ'su Tavan Yapan Sorular, 44/17 Fazlasını Ben Diyemem, 45/13 Olmasını İsterdim ama Hiç Olmadı, 47/16 Çapraz Kurun Çapraz Bağları

ARSLAN, Muhammet Baran (Baranî):

43/15 Dostlar, 47/14 Sol Anahtarı

ATMACA, Tayyib:

37/20 Kent Otel, 38/16 Ediyorsun-Etmiyorum (Değişme), 39/20 Çağname, 40/20 Tokat Sandığı, 42/2 Ceviz Mersiyesi, 44/20 İncir Kömbe Belben, 46/8 Köroğlu

Âşık Kara Mehmet:

37/2 Azaldı, 41/2 Pamuk

Âşık Serdarî:

39/20 Destan, 42/20 Destan

Âşık Veysel 37/2 Aldanma

AZLAL, Eyyüp: 43/5 Ah Reno Teks

BAŞ, Mehmet: 39/19 Emmi

BAYAR, Yaşar: 40/6 Alaca Karanlıkta Gölge Oyunu

BENLİ, Ahmet Sami: 45/3 Kara Çaydanlık

BİRCAN, Mehmet: 38/20 Patates Gazeli

CAN, Cahit:

39/6 Ocağı Sönesice Kocalık, 40/17 Şu Sigara Var ya!

ÇAKABEY, Zekeriya:

37/16 Buradan Balık Çıkmaz, 38/18 Çin Pazarı, 39/18 Müşteri Memnuniyeti, 40/18 Halife Değil mi Harun Reşit?, 41/18 Yirmi Sekiz Saat, 42/18 Akkraban Ölmüş Dediler, 43/18 Adım Adım Adam Arıyoruz, 44/18 Rehberlikçiye Rehberlikçi, 45/18 Kara Kuru Bir Adam, 46/15 Büyük Bir Tepsi Tatlı, 47/18 İkindiye Kadar Burada mısınız?, 48/18 Yaktın Beni Yabancı Dil

ÇILGISIZ, Şahmurat:

39/16 Yaşayan En Büyük Şair, 41/10 Şiir Kursu Açan Şair

ÇOBAN, Ertuğrul: 44/3 Dilim Hasret Kuşanır

DEMİRCİ, Hazım: 44/11 Demirci-Mübâhî Atışması

DEMİRTAŞ, Ramazan:

47/13 Vergi Reformu-Ekonomiye Çözüm-I,

48/10 Vergi Reformu-Ekonomiye Çözüm-II

DİNÇ, Yavuz:

43/7 Köşeyi Dönmek, 46/13 Puslu Hava Sessizliği

DOĞAN, Mustafa: 46/10 Bilakis

ERSOY, Mehmet Akif:

40/2 Kır Ağası, 46/2 Acemi Kaptan

Feymanî: 44/2 Bağladık

GAVCAR, Mutlu: 45/16 İnsanlık Hâlleri

Gedâyî: 45/2 Destan

GÖRGÜN, Fikret:

43/3 Öğrencilerimi Özledim, 45/3 Hocam (Ters Öğüt), 48/3 Doktor Bey

İNCEER, Arif: 45/8 Maçkolik

KALENDER, Haşim:

45/20 Taşa Taş, 46/19 Beyler

KALKAN, Mehmet Ali: 46/12 İbrahim Abi

KANDEMİR, Fatih:

46/11 Tavuknâme, 47/17 Cazgır

KAPANOĞLU, Salman:

38/15 Üç Yüz Kadını Güldürmek-Maraş'ın Köftesi-Üç Aydır Bekliyoruz-Esas Suçlu, 39/15 Doymamak-Mühendislik-Doktorlar-Kadın Şairlere-Allah'a Yaklaşmak, 41/15 Evde Şiir-Önce Hanımın Kaynanası-Her Şeye Burnunu Sokanlar, 42/15 Tatil-Sıcaktan Soğuğa El Vurma-Allah'ın Yardımı, 43/6 Biz Meçhul Bir Kuluz, 45/17 Görür Görmez-Temizlik, 46/14 Borç, 47/15 Suç Kimde?-Yüz Elli Kelime-Kime Bakarlar?

KARABACAK, Abdullah: 38/7 Bilmem

KARABULUT, Niyazi: 37/19 Vasıta-yı Uç-ak

Karacaoğlan: 41/2 Olmayınca

KARADAŞ, Sabahattin:

39/17 Değişir Yeri, 41/14 İnsan Olan İncitmez, 43/16 Garip ve Saf Bir Adam

KARAKOÇ, Abdurrahim: 38/2 Ara Muhabbeti

KAŞIKÇI, Ali Rıza: 37/7 Türedi

Kaygusuz Abdal: 48/2 Be de Şu Dünyaya Geldim Geleli

KAYNAR YÜCE, Nurgül:

37/18 Bozuk, 40/3 Bizim Gara Televizyon

KINALI, Hilmi:

37/10 İhtiyar, 38/10 Çılgın, 42/9 İhanet

KUMRU, Fâik: 42/6 Tembihat

MALKOÇ, M. Nihat:

37/6 Ah Bu Düzen, 38/6 Ayan Beyan Görülenler, 39/10 Gariban, 40/16 Vahşi Batı, 41/3 Zamanın Aynasında Yansıyanlar, 42/3 Yema Bizi, 43/7 Dema Öyle, 44/16 Yetti Gari, 45/5 Ölmedik Emmi, 46/17 Televizyon, 47/3 Gördüklerimiz, 48/16 Şehir Seni Leyleyim

MAYALI, Cafer: 42/14 Ya Tutarsa
Me'âlî: 41/20 Kedi Mersiysi (Mersiye-i Gürbe)
MƏMMƏDLİ, Vahid: 46/19 Nə Yazdısa Fələk Yazdı
NOYAN, Erdal: 47/9 Kara Tahta
Mulla Nasreddin: 39/9 Gelmedi
NACAR, Haydar Ali:
 38/14 Açıkara İşler, 41/6 Bizim Yarenler
Neyzen Tevfik: 47/2 Anladın mı?
NOYAN, Erdal: 43/17 Berber Noyan
NŪRDAN, Ziyâ:
 39/13 Yıkamaz ki, 40/16 Velet/1, 41/16 Velet/2, Velet/3
OSMANOĞLU, Mehmet:
 38/14 Gölge Oyunları, 39/13 Çay Güzellemesi, 40/7 Kaçak Dövüş, 41/5 Halüsinasyon, 42/5 Kuzuların Sessizliği, 43/20 Fildişi Kulesi, 44/15 Dostluk Maçı
ÖZALP, İsmail Kutlu: 48/3 Sanıyor
ÖZARSLAN, Metin: 38/20 Oda İçin Hoyrat
ÖZÇOBAN, Melahat: 39/7 Necap Girdin Koluma?
ÖZDEMİR, Hikmet: 41/17 Uçukça Kaçışlılar
ÖZDEN, YAŞAR: 48/15 Bu Handa
ÖZEL, Salih: 41/11 Mal Varlığı Beyanı
ÖZÜLKÜ, Maruf: 41/7 Kapuz
PARLAK, Ali:
 43/16 Para, 48/20 Zamlar Muazzam
PEKTAŞ, Mehmet:
 37/11 Online Eğitimden Ohline Eğitime, 38/11 Hababam Sınıfı Karantinada, 39/11 Tam Kapanma, 40/12 Baba'nın Oğlu Kemal Geri Dönüyor, 41/12 Tosuncuk Bank, 42/12 Telefon Sapığı, 43/12 Mu Varyasyonu, 44/7 Sakar Hoca-I, 45/9 Sakar Hoca-II, 47/6 Tatil Hayallerine Çığ Düştü, 48/6 Elektriği Mumla Aramak
SADE, Mustafa:
 44/2 Klavye Yiğitleri, 46/4 Yoruma Cevap, 47/2 Neyzence
SAĞLAM, Ercan:
 38/3 Mars, 45/20 Şair
SELVİZEDE, Osman: 48/5 Hikayeti Duz Ala Lisani Türki
SERİN, Musa:
 37/7 Yayan Yapıldak, 48/5 Bulmak Gerekir
Sivashlı Aşık Abdullah: 48/16 Kemal'im
Şair Eşref: 39/2 Tasvir-i Ahval
ŞEN, Yasin:
 38/10 Kurtçuknâme, 39/7 Tıngır Elek Tıngır Sac, 41/11 Kültür İşleri, 44/17 Biontech, 45/12 Kitapsever Karıncanın Hikâyesi, 47/14 Göstergibilim, 48/11 Abıcanın Dilinden
ŞİMŞEK, Tacettin:
 37/4 Cennette İmza Günü, 38/4 Kızın Var Sızın Var, 38/16 Ediyorsun-Etmiyorsun (Deyiş-

me), 39/4 Ezanı Kim Okuyacak?, 40/4 Manda Yuva Yapmış Söğüt Dalına, 41/4 Boşanma Davası, 42/4 Ben Bu Adı N'eyleyim, 43/4 Nöbetçi Asker, 44/4 İnşaat Takımında Şair, 45/4 Çekirim Kura Çekmekten, 46/3 Dünya Televizyası'nda Canlı Yayın, 47/4 Boyu Boyuma, 48/4 36 Çarpı 25 Eşittir 9
TOZLU, Hülya:
 45/17 Değer/bir, 46/14 Değer/iki
TUNCER, Hacı Musa:
 37/14 Kafiyelerin Dili, 40/20 Aklıma Düştü, 41/11 Görmedim, 42/3 Alev Yarası, 43/11 İş İşten Geçince, 44/16 İbrahim Ola, 46/9 Şalgam
TURAÇ, Osman Gazi:
 37/20 Ot Arzuhali, 38/19 Mezarlıkta Tirat, 42/10 Mektup, 44/19 Şair Tarifi, 45/15 Mektup, 47/5 Bakan'ım, 48/20 Tuzlu Taşlama
TÜRK, Abdullah: 38/3 Bir Gün
USLU, Muzaffer: 37/3 Yağmur Yağarsa
ÜNAL, Şükrü:
 37/3 Taşname, 43/6 Hesap-Kitap, 46/18 Gır/ıp
YAVUZ, Mevlüt: 47/3 Hâkim Bey
YAVUZARSLAN, Kenan:
 41/6 Belli Değil, 42/6 Bıraktı, 43/20 Şiirden Heykel, 44/6 Dört Çıktı, 46/10 Şalınız Bende Kalmış, 47/13 Gel de Samsun Isınsın
YILDIRIM, Halit:
 37/8 Nasreddin Hoca İz Peşinde, 38/8 Nasreddin Hoca Jüri Olursa, 39/8 Nasreddin Hoca Akşehir'e Geri Dönüyor, 40/8 Mars'a Düşen Gök Taşı, 41/8 A Harfi ile Münakaşa, 42/7 Külhanbeyi Deli Hıdır ile Yağcı Bekdeş, 43/8 Geç Gelen Saadet, 44/12 Fırsattan İstida, 45/6 Meres Hikâyesi, 46/5 Nalbant Bekir, 47/10 Saman Değil İrı, 48/12 Etlik Nerde?
YILDIRIM, Leyla (Leylican):
 37/14 Mümtaz Emmi, 48/11 Cabbar Usta
YILDIRIMTEPE, Ahmet: 45/11 Afiyet Olsun
YILMAZ, Hanefi: 48/17 Gıcık Bakışlar
YİĞİT, Ali Kemal:
 39/10 Benden Bilir, 40/3 Korkuyom, 41/7 Hasan Bey'e Mektup, 42/14 Gırgır, 44/11 Demirci-Mübâhî Atışması, 47/17 Eşe Sitem-Elkızı, 48/16 Bu da Palavra Martaval
YEŞİL, Dursun:
 37/10 TV, 41/16 Döner Ha Döner, 42/16 Avcılar
Yunus Emre: 42/2 Tevbe
YÜKSEL, Servet: 41/14 Gel Vatandaş Gel
Zülâlî: 43/2 İmam Oldum